

25.8.2014

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto
valtiovarainministeriö@vm.fi

VM065:00/2012

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle kuntalaiksi

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä kuntalakiluonnokseksi. Kirkon työmarkkinalaitos pitää ehdotusta kuntalain uudistamiseksi perusteltuna. Kirkon työmarkkinalaitos kiinnittää lausunnossaan huomiota erityisesti esitykseen sisältyviin ehdotuksiin luottamushenkilön ehdottomasta oikeudesta saada virka- tai työvapaata työstään (81 ja 82 §).

Esitysluonnoksen mukaan luottamushenkilöllä on ehdoton oikeus saada vapaata työstään kunnan toimielimen kokoukseen osallistumista varten, jos vapaasta sovitaan työnantajan kanssa. Työnantaja ei voi ilman työhön liittyvää painavaa syytä kieltäytyä sopimasta työntekijän osallistumisesta kunnan toimielimen kokoukseen. Vapaaseen oikeuttavaksi ajaksi luettaisiin myös kokouspaikalle matkustamiseen tarvittava aika. Muun luottamustoimen hoitamiseen rinnastettaisiin myös valtuustoryhmien kokoukset. Lisäksi ehdotetaan, että toimielimen puheenjohtajan tehtävää päätoimisesti hoitavalla olisi ehdoton oikeus saada virka- tai työvapaata työstään toimielimen toimikauden ajaksi. Tällä olisi myös oikeus keskeyttää vapaa puheenjohtajan tehtävän päättymisestä lukien.

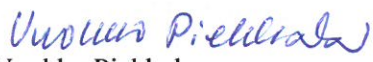
Tavoite sinällään on hyväksyttävä ja asia tärkeä. Työnantajan näkökulmasta säädösesitykset voivat kuitenkin vaikeuttaa työnantajan perustehtävän toteuttamista. Subjektiiiviset oikeudet kaventavat työnantajan työnjohtovaltaa, koska virka- ja työvapaatilanteissa työnantaja joutuu miettimään mahdollisuuksia sijaisjärjestelyihin ja palveluiden tuottamiseen.

Esitysluonnoksen perusteluissa tuodaan esille, että kunnallista luottamustointia voidaan hoitaa myös osa-aikaisesti erilaisin työaikajärjestelyin ja varsinaisen työstä tarvittavan vapaan määrä voi vaihdella tilanteesta riippuen. Seurakuntien hengellistä työtä tekeviin viranhaltijoihin ei sovelleta työaikalakia (605/1996, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työaika-asetus 33/1998), mikä asettaa seurakuntatyönantajalle haasteita osa-aikaisen virkavapaan myöntämiselle. Hengellisen työn viranhaltijoille työaika ei ole lainkaan määritelty, mutta riittävä lepo turvataan antamalla kaksi vapaapäivää viikossa. Hengellisen työn työajattoman luonteen vuoksi virkavapaata voidaan myöntää osa-aikaisen luottamustehtävän hoitamista varten vain kokonaisiksi päiviksi.

Kirkon yleiseen virka- ja työehtosopimukseen on otettu sopimusmääräys jonka mukaan julkisista tehtävistä, joista ei voi kieltäytyä, korvataan se osa varsinaisesta palkasta, joka ylittää hänelle kyseessä olevasta julkisesta tehtävästä suoritettavan palkkauksen (ks. KirVESTES 2014–2016 84 §). Viimeksi mainittu saattaa johtaa siis siihen, että työnantaja joutuu subventoimaan toimintaa, joka ei ole sen perustehtävä.

Kirkon työmarkkinalaitos käy parhaillaan neuvotteluja pääsopijajärjestöjen kanssa mahdollisuudesta poistaa edellä mainittu Kirkon virka- ja työehtosopimuksen 84 §. Vaikka kyseinen sopimusmääräys saataisiin poistettua, ehdottomat vapaat vaikeuttavat toiminnan järjestämistä ja ns. työajattomien virkavapaa joudutaan myöntämään myös tulevaisuudessa kokonaisiksi päiviksi.

Kirkon työmarkkinalaitos

Työmarkkinajohtaja 
Vuokko Piekkala

Työmarkkina-asiamies 
Katariina Kietäväinen